

Teun Hocks, een van de zeven zwart-witfoto's binnen de serie 'Vrienden en kennissen' (1982). Collectie Stedelijk Museum Breda.

Foto

Teun Hocks

Angst en onzekerheid gevangen in beeld

Tekst Marloes de Moor

In de voorstellingen van Hocks is er altijd iets wat wringt. Tegelijkertijd laat de kunstenaar in zijn fotoschilderijen ruimte aan de kijker om zich in de voorstelling te verplaatsen. Dat deed hij ook al met *Vrienden en kennissen*, een serie die geldt als overgangswerk.

De serie *Vrienden en kennissen*, die beeldend kunstenaar Teun Hocks (1947) in 1982 maakte, is een voorbeeld van de manier waarop hij alledaagse situaties en universele gevoelens van angst en onzekerheid vertaalt naar beeld. De serie bestaat uit zeven zwart-witfoto's. Op één foto is de kunstenaar zelf te zien, op de andere draagt hij maskers van dieren. De dieren komen bijeen en drinken thee aan een tafel. Alle afgebeelde dieren zijn nachtdieren.

Marjolein van de Ven, conservator van Stedelijk Museum Breda, beschouwt de serie *Vrienden en kennissen* als overgang tussen de vroege fotowerken en performances en de latere fotoschilderijen van Hocks.

'Je denkt dat je begrijpt wat je ziet'

Hocks studeerde van 1966 tot 1970 aan de Akademie voor Kunst en Vormgeving St. Joost in Breda. Hier leerde hij kunstenaars als Moniek Toebosch en Pieter Laurens Mol kennen, met wie hij ook na zijn studie bleef omgaan. Samen met hen maakte Hocks deel uit van een groep kunstenaars die zich in de stad manifesteerde.

Hocks bouwde een omvangrijk oeuvre op. In de jaren zeventig werd hij beïnvloed door de conceptuele kunst, popart en fluxus. 'Hij experimenteert in die periode met de werkwijze uit deze stromingen,' vertelt Van de Ven, 'maar geeft daaraan zijn eigen draai. Hij bedenkt performances die

hij filmt of fotografeert. Zo ontstaan zijn eerste ingekleurde foto's en ontwikkelt hij een heel eigen beeldtaal, waarin hij elementen uit verschillende disciplines zoals theater, stomme film, slapstick en stripverhaal combineert.'

In zijn fotoschilderijen speelt Hocks met de beleving van de werkelijkheid. 'Je denkt dat je begrijpt wat je ziet en dat je situaties herkent, maar als je nog eens kijkt, zie je dat er iets niet klopt. Hocks geeft je de ruimte om het verhaal op je eigen manier in te vullen. Hij creëert die surrealistische wereld met een bijzondere werkwijze. Eerst ontwerpt hij het decor, dan maakt hij zwart-witfoto's van zichzelf als personage in deze inscenering en kleurt die in met olieverf.'

Voor de serie *Vrienden en kennissen* maakte Hocks gebruik van het fotopapier direct in de camera, waardoor hij een negatief beeld kreeg na de ontwikkeling. 'Dat fascineerde mij,' zegt Hocks daar zelf over. 'Ik moest het decor, de maskers en mijn kleding allemaal in negatief vervaardigen, zodat het resultaat weer positief zou worden. Met als cadeautje natuurlijk de vreemde, witte, wat spookachtige schaduwen.'

De serie *Vrienden en kennissen* is te zien als onderdeel van de overzichtstentoonstelling *Van vroeg tot laat - De voorstellingen van Teun Hocks* in Stedelijk Museum Breda. '*Vrienden en kennissen* is een kernwerk binnen de tentoonstelling,' zegt Van de Ven. 'Het toont hoe hij fotografie inzet om te spelen met de werkelijkheid. Het is bovendien een van de eerste werken waarin hij niet als performer maar als personage verschijnt. De karakters uit de serie fascineren Hocks ook nu nog. Met de maskers maakte hij in 2015 een nieuwe serie, *Orchestre de Chambre Noir*, die ook in de tentoonstelling wordt getoond.'

Stedelijk Museum Breda
Boschstraat 22
4811 GH Breda
+31 (0)76 529 99 00
www.stedelijkmuseumbreda.nl

Geopend van dinsdag t/m zondag van 11.00-17.00 uur. *Van vroeg tot laat - De voorstellingen van Teun Hocks* is te zien t/m 10 juni 2019.